

ØSTFOLD
BONDELAG

ÅRSMELDING OG REGNSKAP 2023

INNHOOLD

Hilsen fra fylkesleder Ole-kristian Bergerud	2
Årsmøtet i Østfold Bondelag 2023	3
Fylkesstyrets arbeid	5
Noen av de viktigste sakene har vært:	6
Politikerpåvirkning	8
Viltforvaltning	9
Høringer som Østfold Bondelag har gitt innspill på i løpet av 2023	10
Vårkampanjen	10
Næringspolitisk arbeid	11
Jordbruksforhandlingene	11
Bondetinget 2023	14
Møter og arrangementer som Østfold Bondelag har deltatt på i 2023	17
Organisatorisk arbeid	18
Arrangementer og møter som Østfold Bondelag har arrangert eller vært medarrangør til i 2023	23
Prosjekter og satsninger i Østfold Bondelag	24
Tildeling av priser og utmerkelser	26
Fakta om lokallag og medlemstall	28
Oppnevninger av styret i arbeidsåret	30
Fylkeskontoret	32
Årsregnskap 2023	33

Forsidefoto:

Solsikker – Heidi Kirkeby

Rundballe i Hobølva – Mina Mjærum Johansen

HILSEN FRA FYLKESLEDER OLE-KRISTIAN BERGERUD

KJÆRE TILLITSVALGTE, MEDLEMMER OG VENNER AV ØSTFOLD BONDELAG

Et år går fort, 2023 er historie og vi er i ferd med å avslutte en lang vinter, som startet med snøfall i oktober, hvit jul med masse snø og en meget kald desember og januar. Noen gleder seg over godt skiføre og gammeldags vinter, andre strever med å holde snøen unna og vannet flytende der det skal være. Det minner oss på at vi må forvente det uventede og ha fokus på gode beredskapsplaner på den enkelte gård.

Beredskap har vært i fokus også i 2023. Vi har fått et uroligere verdensbilde, større usikkerhet og et annet perspektiv enn for noen år siden. De fleste land er mer opptatt av å sikre sin egen befolkning de grunnleggende behovene på egen kjøp. Energi, rent vann og trygg mat er styrende for mange viktige avgjørelser. Landbruket har en nøkkelrolle i beredskap for landet vårt. Vi kan levere fornybar energi. Vi kan delta med arbeidskapasitet, maskiner og kunnskap. Vi sikrer bosetting over hele landet, og bidrar med å bruke lokale ressurser der de er tilgjengelige. Vi leverer mat til befolkningen. Mat laget med kunnskap og kjærlighet.

Vekstsesongen 2023 går inn i historiebøkene som en av de dårligste på lang tid. Med 2022 sesongen i minnet, ble dette en kjempe nedtur. Vi startet med en sen våronn, og gikk rett inn i en forsommertørke som ikke slapp taket før det var for sent for det meste av vekster som ikke hadde vanningsmuligheter. Senere i sesongen fikk vi svært mye nedbør og flom. Utfordringene har stått i kø, og spesielt kornavlingene ble små og av variabel kvalitet. Heldigvis har vi en produksjonssviktordning som demmer opp for økonomisk kollaps, men likviditeten har vært krevende for mange. Vi har jobbet mye med produksjonssviktordningen gjennom sommeren, for å få oppdaterte satser og regler til riktig nivå. Jeg håper at 2024 gir oss en god vekstsesong og gode avlinger.

Styret valgte å fornye solsikkekampanjen fra i fjor og for en suksess det ble! At vi skulle få så stor oppmerksomhet, positive tilbakemeldinger og overføre en halv million kroner til Røde Kors sitt arbeid i Ukraina er meget imponerende. Takk for alle gode bidrag i kampanjen. Dette gir oss positivt omdømme og bygger BondeLAGET!

Vi går en spennende vår i møte. Internt skal vi laget et nytt næringspolitisk program. Her staker kursen ut for de store linjene i Bondelagets arbeid de neste fire årene. I tillegg er vi lovet nytt tallgrunnlag til årets jordbruksforhandlinger. Når vi får på plass dette og en opptrappingsplan tror jeg vi kan få skikkelig vind i seilene fremover. Jeg håper alle engasjerer seg i disse sakene, som vil ha stor betydning for hvordan landbruket ser ut de neste årene.

Fylkesleder Ole-Kristian Bergerud

Styret jobber med prioriterte saker gjennom året, og deltar på alle arenaer vi ser som formålstjenlig. Jeg som leder av Østfold Bondelag jobber hver eneste dag for å skape gode, bærekraftige og varige løsninger for våre medlemmer. Vi har et styre som gjennom sine verv bruker mye av sin tid og sin energi til beste for medlemmene. Våre ansatte legger ned en helt uvurderlig innsats hver eneste dag til det beste for organisasjonen vår.

Det er svært viktig at vi står sammen, og jobber mot felles mål, med felles utgangspunkt og forståelse. La oss gjøre en god jobb sammen og skape en solid fremtid for næringa vår, som vi er så glade i.

Takk til deg som er lokallagsleder, eller har et annet tillitsverv i lokallaget, for det gode samarbeidet vi har hatt i året som har gått.

ÅRSMØTET I ØSTFOLD BONDELAG 2023

Den 16. mars møtte 49 stemmeberettigede og 25 gjester til årsmøte på Bøndernes Hus i Råd. Blant gjestene var tre representanter fra valgmennda og tre ansatte. Fylkesleder Ole-Kristian Bergerud ønsket velkommen, og ga ordet til årsmøteordfører Reidar Kaabbel, som ledet møtet fra kl. 09.00 til 16.25.

ORDINÆRE SAKER

Årsmelding, regnskap, budsjett og strategi- og handlingsplan er sentrale saker som blir behandlet hvert år. Det er viktige styringsverktøy for det nye styret i det kommende arbeidsåret. Det var ingen innkomne saker.

INNLEDNINGER OG GENERALDEBATT

Leders tale og innlegg fra Karl Fredrik Okkenhaug som er ordfører i årsmøtet til Norges Bondelag, og kommunikasjonssjef i Norges Bondelag Lise boeck Jakobsen dannet grunnlag for generaldebatten. Fylkesleder var i sin tale innom temaer som beredskap – mat er en viktig del av beredskapen og vi må øke norskandelen. Han pekte på viktigheten av klima og miljø og oppfordret alle til å logge seg inn på klimakalkulatoren. Bergerud var også innom jordbruksforhandlingene, han takket lokallaga for innspill og la frem ønske til Østfold Bondelag om å tette gapet til øvrige grupper med 100 000, med et spesielt fokus på grøvfôrproduksjonene, og planteproduksjoner med markedsmuligheter, som hvete til mat og fôr og proteinvekster. Fylkesleder var også innom temaene solsikkeaksjon, Oslofjordens forfatning, miljøkrav og han la frem viktigheten av god dyrevelferd. Gjentakende dårlige oppslag om dyrevelferd er ikke det beste for å styre importvernet. Forbrukerne må være trygge på at dyra har det godt.

Lise Boeck Jakobsen innledet på temaet «Hva, hvordan og når kommuniserer vi i Bondelaget? – Ny kommunikasjonsstrategi». Hun startet innlegget med å skryte av solsikkeaksjonen til Østfold Bondelag, en veldig god og positiv måte å kommunisere på. Jakobsen la fram

planene for den nye kommunikasjonsstrategien og poengterte at målet er å opprettholde og styrke bondens omdømme, og at Bondelaget må være en synlig samfunnsaktør.

Karl Fredrik Okkenhaug, ordfører i årsmøte i Norges Bondelag startet sitt innlegg med å forklare litt om jobben som ordfører i et årsmøte. Han la frem om viktigheten av at ordføreren er nøytral og skal ivareta alle produksjoner. Karl Fredrik Okkenhaug var også innom kostnadsøkning, valghøst, jordbruksforhandlingene, viktigheten av å ta vare på egne merkevarer og at klima må taes på alvor med oppfordring om å tenke klima og ta kalkulatoren. Okkenhaug avsluttet med å be bøndene i salen om å ta et hvileskjær, treffe folk og ta en kaffekopp med kollegaer. Det er viktig å tenke på seg selv!

Innleggene ble etterfulgt av en generaldebatt med 31 innlegg og hilsener fra gjester. Blant temaene som ble løftet var solsikkekaksjonen 2023, soner for arealtilskudd, Norges Bondelags kommunikasjonsstrategi, dyrevelferd, jordvern, inntektsløft, kostnadsøkning, regionalt miljøprogram, arealplaner, jordvern og rekruttering

Tv. Årsmøte 2023 med fylkesleder Ole-Kristian Bergerud i front.

Th. Ordstyrerbordet på Østfold Bondelags årsmøte med Reidar Kaabbel og Mina Mjærum Johansen

FYLKESSTYRETS ARBEID

STYRET I ØSTFOLD BONDELAG I PERIODEN 16.MARS 2023 – 14. MARS 2024

Leder: Ole-Kristian Bergerud
Nestleder: Thomas Riiser
Styremedlemmer: Aase Maren Øiestad Hesleskaug
Liss Cathrine Holme
Hans Norman André Solberg
Kristin Birgitte Bjerke (ØBK)
Syver Minge (ØBU)

Varamedlemmer: 1. Per Erik Tofteberg
2. Finn-Erling Kristoffersen
3. Jørgen Kraggerud jr.

Styret i Østfold Bondelag 2023/2024

Fv. Ole-Kristian Bergerud, Hans Solberg, Syver Minge, Liss Cathrine Holme, Kristin Bjerke, Thomas Riiser, Aase Maren Øiestad Hesleskaug og Per Erik Tofteberg

Styret har hatt 10 styremøter i 2023. I tillegg er det gjennomført flere teamsmøter i forbindelse med blant annet jordbruksforhandlingene. Til sammen har det blitt behandlet 95 styresaker og 11 orienteringsaker.

NOEN AV DE VIKTIGSTE SAKENE HAR VÆRT:

- Innspill til Norges Bondelag sitt krav til jordbruksforhandlingene 2023
- Planlegging og gjennomføring av politisk påvirkning, aktivitet og aksjonsplaner knyttet til jordbruksforhandlingene 2023
- Planlegging og gjennomføring av politisk påvirkning og aktivitet knyttet til kommune- og fylkestingsvalget 2023
- Innspill til opptrappingsplan for jordbruket
- Østfold Bondelag sitt arbeid med tilrettelegging for tilleggsnæringer i Østfold
- Behandlet innspill om inntektsutjevning fra korn- og miljøutvalget
- Framtidig utdanning naturbruk
- Årsmøte 2023; gjennomføring og oppfølging av innspill gitt i debattene
- Kriterier for tildeling av aktive lokallagsmidler
- Ny kommunikasjonsplan for bondelaget
- Oppfølging resultater medlemsundersøkelsen
- Solsikke aksjonen 2023
- Ledermøte 2023
- Utfordringer i forbindelse med tørkeskader tidlig i sesong, og flom senere i sesong. Arrangerte tilhørende møter for berørte produsenter
- Oppfølging av medlemsverving og -tall med en forsterket verveaksjon i siste halvdel av 2023
- Oppfølging av rovviltsituasjonen i Østfold; herunder oppfølging produsenter i forbindelse med angrep, status ulveforvaltning og oppfølging av rovviltneemndenes arbeid
- Arbeid med problematikk knyttet økende utbredelse av villsvin og oppfølging av nasjonalt villsvinprosjekt
- Arbeid med problematikk knyttet til gåseskader
- Revisjon av beredskapsplanen til Østfold Bondelag
- Arbeidet i de ulike vannområdene og samarbeid om bedret vannkvalitet
- Innspill til Norges Bondelags valg nemnd
- Innspill til Bedriftsutviklingsprisen 2023
- Beredskapssaker

Sammen har vi tatt vare på det norske landbruket i over 60 år

Forsikring

Pensjon

Som medlem av Norges Bondelag får du

- minst 20 % på private skadeforsikringer
- 20-40 % rabatt på landbruksforsikringer
- god pris på pensjonsordninger
- tilgang på Norges Bondelags Cyberforsikring

Les mer på gjensidige.no/bondelaget.

POLITIKERPÅVIRKNING

2023 startet politisk med møte om vannforvaltning og avrenning til Oslofjorden på Bergerud gård i Varteig. Den 17. januar fikk Østfold Bondelag blant annet besøk av statssekretær i Landbruks- og matdepartementet, Wenche Westberg, 1. nestleder i Norges Bondelag, Egil Chr. Hoen og representanter fra Klima- og miljødepartementet, Landbruks- og matdepartementet, fylkesråd for klima og miljø i Viken fylkeskommune og Miljødirektoratet. Fylkesleder, Ole-Kristian Bergerud, fortalte om hvilke tiltak han gjør for å hindre avrenning av næringsstoffer og jord.

Det har i løpet av året vært gjennomført en rekke møter med politikere og politiske partier på fylkes- og nasjonalt nivå. Spesielt i forkant av kommune- og fylkestingsvalget ble det avholdt møter med representanter fra AP, SP, SV, H og MDG.

I august arrangerte vi fagtur for 1. – 3. kandidatene som var på valg til fylkestinget i nye Østfold for å vise fram Østfoldlandbruket. Første stopp var hos Bioco i Hærland som utvinner proteiner fra slakteriavfall fra Nortura Hærland. Etter at skrottene har gjennomgått prosesser med både varme og enzymer, utvinner bedriften proteiner, olje og beinmel. Videre fikk politikerne møte Dagfinn og Hege Mysen på Hjelmark i Eidsberg hvor de produserer jordbær, korn og ved. De orienterte om utfordringer knyttet til en relativt investeringskrevende produksjon. Videre om utfordringer knyttet til rekruttering av fagfolk til jordbærplukking og et samarbeid de har med NAV Indre Østfold om «Jordbærskolen». Det siste besøket gikk til Julie Beate Oraug i Askim som driver med oppdrett av verpehøner. Hun utfordret politikerne på utfordringer unge produsenter møter i næringa.

Styret har deltatt i så stor grad det var mulig på årsmøter i lokallagene. Det ble avholdt tre samlinger for lokale tillitsvalgte fordelt på januar, mai og september. I tillegg ble det i år arrangert et 2 dagers ledermøte på Hankø med rekordstort oppmøte. Solveig Vitanza, ny landbrukspolitisk talsperson i Arbeiderpartiet ble møtt med en uttalelse som uttrykte stor utålmodighet knyttet til framdrifta i arbeidet med å endre tallgrunnlaget til jordbruksforhandlingene.

Politiskmøte i januar.
F.v: Ole-Kristian Bergerud, Wenche Westberg og Egil Chr. Hoen

Fylkestyret og lokale politikere på tur i Østfold i august.

VILTFORVALTNING

GÅS

Fylkesleder i Østfold Bondelag, Ole-Kristian Bergerud, har deltatt i det nasjonale gåseprosjekt «Grunneierorganisering og tilrettelegging av gåsejakt», som eies av Norges Bondelag.

Formålet med prosjektet er blant annet å styrke den lokale forvaltninga av gås og å redusere konflikter knytta til beiteskader i landbruket.

ULV

2023 var en av de mest blodige beitesesongene i Østfold på lengre tid. Det blei registrert mange angrep på sau, blant annet i kommunene Aremark, Halden, Hvaler, Sarpsborg og Indre Østfold. Østfold Bondelag søkte skadefelling i Aremark i mai og Hvaler i juni. I begge angrepene blei 15 eller flere sauer drept eller avlivet som følge av skader påført av ulv. I begge sakene fikk vi avslag fra Statsforvalteren med begrunnelse av at angrepene skjedde innenfor ulvesonen. Dette til tross for at sauene var innenfor roviltavvisende gjerde eller beitet på øyer, som hadde vært ulvefrie i mange år, og som det er vanskelig å gjerde inn pga. turisme. I saken på Hvaler mobiliserte Hvaler Bondelag vakhold 24 timer i døgnet inntil ulven returnerte til fastlandet. Østfold Bondelag jobbet mye med å få analysert DNA-prøvene fra Hvaler-ulven raskt, men dette tok tid da Miljødirektoratets analysemaskin var gått i stykker. Analysene ble til slutt gjennomført i Sverige, og ulven identifisert som sønnen til hannulven som blei flyttet fra Rena i Innlandet til Østfold i 2021. Denne ble definert som genetisk verdifull, og ville uansett ikke bli tatt ut gjennom skadefelling. Denne ulven dro østover, og er ved årsskiftet observert helt syd i Sverige.

VILLSVIN

Utmarksforvaltningen AS (UFAS) deltar i det nasjonale villsvinprosjektet som har som mål å organisere grunneiere for å redusere villsvinbestanden og hindre utbredelse. Blant annet jobber prosjektet med å forvalte villsvin etter elgvaldenes grenser langs svenskegrensa.

Tidlig i september varslet svenske myndigheter at de har bekreftet funn av afrikansk svinepest (ASP) blant døde villsvin ved Farstad, omtrent 20 mil fra norskegrensa. Det blei iverksatt omfattende tiltak, som blant annet uttak av alle tamsvin, forbud mot ferdsel utenomveier og forbud mot utmarksaktiviteter, som sanking av bær og sopp eller jakt i den definerte sonen. Totalt ble det bekreftet AFP på 62 døde villsvin i et konsentrert område.

Som følge av dette utbruddet signaliserte regjeringen en nullvisjon mot villsvin i norsk natur. Da Aremark Bondelag arrangerte villsvinmøte i oktober kom landbruks- og matminister Geir Pollestad på besøk. Han fortalte at regjeringa ville øke satsene for godtgjøring for felte villsvin til jegere, og innføre en ny godtgjøring til grunneiere. Villsvinmøtet trakk fulle hus av både bønder og jegere, og det var stor enighet om nullvisjonen.

UTMARKSFORVALTNINGEN AS (UFAS)

Utmarksforvaltningen AS (UFAS) oppdaget etter sommeren i 2023 feil i regnskap og styret ble gjort oppmerksom på at firmaet lå an til et stort underskudd. Det er dessverre en økende tendens til innsparing på prosjekter hos statsforvaltere og kommuner. Styret har derfor vedtatt at i 2024 selger de sine aksjer i UFAS. Det innebærer at de ansatte selv kjøper aksjene og at Bondelaget dermed ikke lenger er en eier i UFAS lenger.

HØRINGER SOM ØSTFOLD BONDELAG HAR GITT INNSPILL PÅ I LØPET AV 2023

HØRINGSINNSPILL TIL OFFENTLIGE ETATER:

- Innspill til Viken fylkeskommune om jordbruksforhandlingene og arbeidet med matsikkerhet og beredskap 2024

HØRINGSINNSPILL TIL NORGES BONDELAG:

- Innspill til Norges Bondelag sitt lovutvalg
- Innspill til opptrappingsplan for jordbruket
- Innspill til høring på endring av forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst
- Innspill til ny jordvernstrategi for Norges Bondelag
- Innspill til modell for ny modell naturbruksutdanning
- Innspill til næringspolitisk program 2024 - 2028
- Innspill til endringer kontingentsystem og medlemskategorier
- Innspill til landbrukets klimaplan 2024-2030

VÅRKAMPANJEN

Jordbruksforhandlingene blei innledet med vårkampanjen i perioden mellom påske og jordbrukets krav i april, der lokallag, fylkeslag og Norges Bondelag gjennomførte aktiviteter retta mot politikere.

Flere lokallag, deriblant Råde Bondelag, Berg og Idd Bondelag lokallaga i Fredrikstad har besøkte, eller arrangerte tur for sine lokalpolitikere i kommunestyre og formannskap.

Fylkeslaget benyttet vårkampanjen til politisk kontakt med utvalgte partier Ap, Sp, SV og Høyre, gjennom separate møter i hovedsak hjemme hos fylkesleder. Temaer for disse møtene har vært opptrappingsplan, økt norskandel i mat- og fôr, jordbruksforhandlingene og vannforvaltning rundt Oslofjorden. Politikerne hadde mange spørsmål og de var engasjerte. Det var som i fjor avtalt et møte med næringskomiteen i Viken fylkeskommune den 17. april, men dette blei avlyst på mangel av saker å behandle i komiteen.

Også i år blei det arrangert #BondeTV på sosiale medier den 9. mai. Østfold var på nytt sterkt synlig i eteren, blant annet gjennom innlegg fra fylkesstyremedlemmene.

NÆRINGSPOLITISK ARBEID

JORDBRUKSFORHANDLINGENE

Arbeidet foran jordbruksforhandlingene startet med studieringer og informasjonsmøter i lokallaga. Det kom innspill til fylkeslaget fra 22 av 24 lokallag. Fylkeslaget mottok også innspill fra korn- og miljøutvalget, samt grøntutvalget i Østfold og Akershus og 13 andre lag og organisasjoner. Det ble gjennomført en møtedag der organisasjoner og lag ble invitert til å komme med sine innspill.

ØSTFOLD BONDELAG PRIORITERTE FØLGENDE TILTAK I ÅRETS JORDBRUKSFORHANDLINGER:

- Det er viktig å sikre en god kornøkonomi, både gjennom økte priser og budsjettmidler. En økning i målpris må veies opp mot økonomien i husdyrproduksjonene, og kompenseres fullt ut med bruk av prisnedskrivningstilskudd.
- Prioritere små og mellomstore produsenter. Det bør innføres trappetrinn og tak på arealtilskudd for korn, der arealtilskuddet må økes vesentlig på første trinn og være lavt på det siste. Trinnene som foreslås er 1-500 dekar og 501-2500 dekar. I tillegg må det innføres trappetrinn og tak på arealtilskudd innen grøntproduksjonene, jf. forslag under kapittel 13.
- Innføre et småskiftetilskudd på kr 1 000 per skifte for skifter under 10 dekar, der det dyrkes korn.
- Velferdsordningene må styrkes vesentlig, noe som er viktig for rekruttering til næringa. Østfold Bondelag ønsker her særlig å prioritere avløsning til sjukdom og fødsel mv. inklusive sjukepengeordninga, avløsning til ferie og fritid og tidligpensjonsordninga (TPO).
- Det skal være lønnsomt å være en klima- og miljøvennlig bonde. Derfor må RMP-potten og Oslofjordpakka økes med minst 50 prosent og SMIL-potten økes vesentlig, særlig i fylker med store utfordringer med avrenning til vassdrag og Oslofjorden.
- Det er stor etterspørsel etter investeringer i fossilfrie anlegg på gårdsnivå. For å imøtekomme denne etterspørselen må ramma til verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling dobles (Bionova).
- Styrke beitetilskuddene kraftig for å styrke utnytting av beiteressurser og øke dyrevelferden.
- Husdyrtilskuddet må utmåles gjennom registreringer i husdyrregistret, og ikke med telledatoer.
- Det er fortsatt et stort etterslep når det gjelder drenering, og Østfold Bondelag mener derfor at det er viktig å øke satsen til kr 3 500 per dekar, og ikke redusere avsetningene til dreneringstilskuddet.
- Det er et stort behov for å modernisere driftsapparatene, både i husdyr- og plante-produksjoner. Potten til investeringsvirkemidler må derfor økes.

FORHANDLINGER

Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag klarte ikke, for første gang siden jordbruksforhandlingenes historie, å bli enige om et felles krav. Staten meklet mellom partene uten resultat, og valgte å forhandle med Norges Bondelag, etter at begge faglag hadde lagt fram sine skisser til krav.

Jordbrukets krav ble lagt fram 26. april. Kravet var på 6,91 mrd. kroner, der 1,13 mrd. kroner gikk til kostnadsdekning, som ikke kunne tas ut i markedet, og kompensasjon for svikt i inntektsforutsetninger for 2021-2023. I tillegg lå det inne et krav på lik inntektsutvikling som andre grupper i 2024 og kr 120 000 per årsverk til å tette gapet til andre grupper i samfunnet forventes å få.

Foruten å gi et inntektsløft til alle bønder ble melkeproduksjon, velferdsordninger og Nord-Norge særlig prioritert i kravet. Innen melk blei særlig høyere melkepris, samt økning av husdyrtilskudd, tilskudd til små og mellomstore bruk og distriktstilskudd prioritert. Bondelaget prioriterte også å øke IBU-midlene til omlegging til løsdrift for storfe. Samtlige velferdsordninger blei foreslått økt betydelig, samt krav om et nytt tilskudd ved familieforøkelse og at det settes ned ei partssammensatt arbeidsgruppe med NAV, som ser på regelverket rundt avløsning ved sykdom og fødsel. For å styrke matproduksjonen i Nord-Norge krevde Bondelaget at distriktstilskuddene økes og at det for samtlige av de tre nordligste fylkene innføres en tilskuddsandel på 50 prosent for alle produksjoner unntatt ved ombygging til løsdrift for storfe, som settes til 60 prosent

Samme kveld kravet ble lagt fram ble det arrangert Teamsmøte for fylkesstyret og lokallagslederne, der kravet ble gjennomgått.

Fredag 5. mai kom statens tilbud på 3,341 mrd. kroner, én dag på overtid. Staten møtte Bondelagets krav på kostnadsdekning og kompensasjon for svikt i inntektsforutsetningene. Derimot var gapet på å tette inntektsgapet betydelig. Der Bondelaget krevde kr 120 000 per årsverk, svarte staten med kr 40 000 per årsverk i tetting av gap. Fylkesleder Bergerud reagerte med følgende uttalelse «- Tilbudet er ikke nok for å fjerne tvilen i landbruket slik at bonden fortsetter som matprodusent. Vi trenger vi et kraftigere inntektsløft». Det ble samme kveld avholdt et Teamsmøte med gjennomgangen av statens tilbud, for lokallagsledere og fylkesstyret. Det tradisjonelle fysiske møtet med aksjonsplaner og aktuelle saker ble avholdt kvelden før på Bøndernes hus i Askim.

AVTALE

Tirsdag 16. mai kl. 12.00 var avtalen i årets jordbruksforhandlinger et faktum ved at Norges Bondelag og Staten hadde kommet til enighet. Avtalen gir en økning i inntektsmulighetene for 2024 på 4,147 mrd. kroner. Dette er 806 millioner kroner mer enn i statens tilbud.

Avtalen gir full kostnadsdekning og kompensasjon for svikt i inntektsforutsetningene i 2023 på kr 21 900 per årsverk, inntektsvekst som andre grupper i samfunnet på kr 29 400 per årsverk og tetting av inntektsgap på kr 60 000 per årsverk. Målprisene blei økt med 864 mill. kroner fra 1. juli 2023, noe som utgjør om lag kr 400 i året for en gjennomsnittshusholdning.

Avtalen løfter alle produksjoner, og spesielt melkeproduksjonen gjennom både økte tilskudd, ved å senke kvotetaket til 700 000 liter og å gjøre tiltak for at melkeprodusenter i større grad skal eie egne melkekvoter. Også velferdsordningene fikk et betydelig løft, blant annet ble maksimalt avløsertilskudd for ferie og fritid økt med kr 30 000. Nord-Norge blei løftet gjennom distriktstilskudd og at det ikke er tak på IBU-midlene. Det blei også gjort strukturgrep ved å innføre trappetrinn for vekstgruppene grønnsaker, frukt og bær. Det blei gjennomført Teamsmøte for lokallagsledere og fylkesstyret samme kveld.

Booke en distriktssjef til medlemsmøtet?

Lokalt tilstede for lokallaget

Økonomi i landbruket, finansiering, forsikring, sparing eller gårds-overdragelser som tema på neste medlemsmøte?

Våre distriktssjefer har lang erfaring fra landbruket, og er spesialister på finansiering, forsikring og eiendomsmegling for landbruk. De deler gjerne av sin kompetanse til ditt lokallag – om det er medlemskveld, gårdsbesøk eller årsmøte.

Finn din distriktssjef på landkreditt.no/distriktssjefer

Sjekk mer på landkreditt.no eller ring oss på [23 00 08 00](tel:23000800)

LOKALLAGSKONTO

Husk! Vi tilbyr konto til lokallaget med gode betingelser. Det er enkelt å opprette og å bytte disponenter når kassereren byttes.

Les mer på: Landkreditt.no/lokallagskonto

BONDETINGET 2023

Årsmøtet i Norges Bondelag ble avholdt 14. og 15. juni på Lillestrøm. Østfold hadde ti delegater: Ole-Kristian Bergerud (fylkesleder), Thomas Riiser (nestleder), Aase Maren Øiestad Hesleskaug, Kjell Einar Huseby, Hans Solberg, Liss Holme, Per Erik Tofteberg, Finn-Erling Kristoffersen, Jørgen Kraggerud og Ragnhild Duserud

Østfold-delegasjonen til årsmøtet i Norges Bondelag.

F.v: Bjørn Gimming, Ole-Kristian Bergerud, Trude Hegle, Kjell Einar Huseby, Thomas Riiser, Ragnhild Duserud, Hans Solberg, Liss Holme, Jørgen Kraggerud, Per Erik Tofteberg, Aase Maren Øiestad Hesleskaug og Finn-Erling Kristoffersen.

LEDERS TALE

I leders tale til Bondetinget la leder Bjørn Gimming spesielt vekt på alt arbeidet Bondelagets tillitsvalgte legger ned, enten det er store politiske saker eller saker som berører enkeltmedlemmer. Han tok opp bondens psykiske helse og oppfordret til å ta de litt vanskelige samtalene og spørre hvordan naboen egentlig har det. Han framhevet at lokallagene er hjertet i organisasjonen og en viktig møteplass.

Gimming beklaget at det ikke var mulig å komme til enighet om et felles krav med Norsk Bonde- og småbrukarlag. Det var viktig for bøndene at Norges Bondelag gikk i forhandlinger og fikk en gevinst på over 800 millioner kroner. Avtalen styrker bondens økonomi, og Gimming trakk spesielt fram avtalens styrking av velferdsordningene, som er viktige for rekrutteringa. Beredskap og sjølforsyning var også store temaer i lederens tale, sett hen til den krigen som foregår i verdens kornkammer.

I DEBATT MED STATSMINISTEREN

Bondetinget fikk første dag celebrert besøk av både statsminister Jonas Gahr Støre og landbruks- og matminister Sandra Borch. Østfolding, haldenser og representant for Norges Bygdeungdomslag, Ragnhild Marie Gjersøe Eriksen, møtte begge i en panelsamtale der rekruttering til næringa var tema. Gjersøe Eriksen utfordra statsministeren på å være avløser for gårdens 60 melkekuer den dagen hun skal ut i fødselspermisjon. Poenget var at det er utfordrende å finne kompetent arbeidskraft og at avløserordninga for sykdom og fødsel fortsatt må styrkes.

- VI MÅ TENKE NYTT OG SMART

Det utfordret fylkesleder Ole-Kristian Bergerud årsmøtet på med i sitt innlegg i generaldebatten. Han viet sitt innlegg til to temaer; beitedyrs rettigheter innenfor ulvesona, og næringsstoffer på avveie. Når det gjelder rovvilt som angriper beitedyr innenfor rovviltavvisende gjerder må kunne felles omgående konkluderte Bergerud. Han var like tydelig på temaet næringsstoffer på avveie; - Jeg er overbevist at vi må slutte med å tømme gjødsellager om høsten for å ha plass nok til vinterens gjødselproduksjon. Denne måten å behandle dyrbare gjødsel og næringsstoffer på må vi slutte med. Det gir svært liten effekt på plantene i forhold til utslipp. Vi må øke lagerkapasiteten for å unngå dette.

OTP MÅ UTBETALES TIL ARBEIDEREN MED ÉN GANG

Finn Kristoffersen fra Rygge talte grøntprodusentenes sak på Bondetinget. Han var innom viktige temaer som saksbehandling i UDI, obligatorisk tjenstepensjon (OTP) for utenlandske arbeidere og planteprodusentenes muligheter for avløsertilskudd utenom onnetida.

OTP er en ordning som bør unntas for sesongarbeidere, da disse neppe vil komme tilbake til Norge i en alder av 67 år for å heve sin pensjon. Deres OTP blir betalt inn til forsikringsselskap som forvalter pengene mot et gebyr. - Jeg er redd for at det ikke er noe igjen av de innbetalte pengene igjen når sesongarbeideren er 67 år, kanskje 30-40 år etter at de ble opptjent, sa Kristoffersen, og foreslo en ordning der OTP-pengene utbetales til arbeideren ved sesongslutt.

LANDBRUK OVER HELE LANDET ER EN GARANTI FOR NASJONAL BEREDSKAP

Årsmøtet i Norges Bondeklag vedtok én resolusjon, som omhandlet at det aldri har vært viktigere å utvikle norsk sjølforsyning og matproduksjon enn det er nå. Landbruk over hele landet er avgjørende for nasjonal beredskap, matforsyning og bosetting. Skal landbruket være garantisten for matsikkerhet, må disse forutsetningene på plass høsten 2023:

- et nytt omforent tallgrunnlag for å måle inntektsnivået i landbruket mot andre grupper.
- en tidfestet opptrappingsplan for inntektene i landbruket som Stortinget forplikter seg til.
- et styrket tollvern, og tydeligere merking til forbruker som vil bedre konkurransekraften for norske landbruksvarer.

VALG

Bjørn Gimming fra Idd i Halden ble gjenvalgt som leder i Norges Bondelag etter ett år som leder. Med seg har han Egil Christoffer Hoen fra Buskerud og Bodhild Fjelltveit fra Vestland i ledertrioen.

Sammen tar vi vare på jorda, dyra og framtida

Felleskjøpet tilbyr deg de beste produktene og helhetlig rådgivning i alle deler av bondens drift. Fra maskin og redskap, driftsbygninger og fjøs, til fôr, plantevern, såvare, gjødsel og øvrige landbruksrekvisita.

Vi er tilgjengelige hele året, og er eneste totalleverandøren med skreddersydde produkter og tjenester til landbruket.

MØTER OG ARRANGEMENTER SOM ØSTFOLD BONDELAG HAR DELTATT PÅ I 2023

- Møte om høring «Grytten» utvalget
- Møte om vannmiljø med statssekretærer LMD og KLD
- Møter om rovdyr og forvaltning NB
- Møte om ulveforvaltning Rovdata
- Kornkonferansen NB/FK
- Samling grøntansvarlige i NB
- Møte Veas og Fjordredningskonferansen om tilstand Oslofjorden
- Økokonferanser
- Møte økoprodusenter storfe
- Møte om lærlingeordning agronom Kalnes
- Møte om beredskap Fredrikstad kommune
- Møte om dyrevelferd Norsvin
- Møte klimaspydspissbønder
- Møte med Norsk Havreforening
- Innspillsmøte jordvern NB
- Arbeidsgruppe kontingent NB
- Fylkesledersamlinger, representantskap og årsmøte Norges Bondeklag
- Møter aksjonsutvalget NB
- «På tvers møter» AU i fylkeslag og styret Norges Bondeklag
- Kommunesamling i regi Statsforvalter Oslo og Viken
- Styringsgruppemøter i Klimasmart Landbruk Viken
- Styringsgruppe-/prosjektgruppemøter Kornprogrammet
- Styremøter og årsmøte i Østfold Bygdeungdomslag
- Styremøter og årsmøte i Østfold Bygdekvinnelag
- Styremøter og generalforsamling Utmarksforvaltningen AS
- Arbeidsutvalgsmøter Østfold Landbruksksselskap
- Møter styringsgruppe gåseprosjekt
- Dialogmøte Mattilsynet
- Dialogsamling med Innovasjon Norge
- Stand Dyrskun i Telemark
- Møter i Partnerskap for næringsutvikling Viken
- Dialogmøte og årsmøte i Guldkorn
- Trendkonferanse i regi Guldkorn
- Dialogmøter om miljøvirkemidler og RMP satser Statsforvalter i Oslo og Viken
- Lanseringsseminar ny kommunikasjonsplan NB
- Jurymøte og utdeling BU pris
- Møter om villsvin og villsvinprosjektet
- Møter Oslofjordrådet
- Møte forskrift utsatt jordbearbeiding og nitrogenavrenning
- Nitrogenkonferanse
- Østfoldkonferansen 2023
- Fagtur nitrogen og avrenning
- Vannområdearbeid i Haldenvassdraget
- Vannområdearbeid i Morsa
- Vannområdearbeid i Glomma sør for Øyeren
- Vannområdearbeid i Øyeren
- Årsmøter og andre møter i lokallagas regi
- Møte med Østfold SV, Østfold AP, Viken Høyre, Østfold SP og Østfold MDG

ORGANISATORISK ARBEID

LEDERMØTET

Årets ledermøte fant sted på Hankø Spa & Hotell den 24. og 25. november. Vi var samlet i overkant av 50 deltakere denne helgen og på programmet denne helgen sto temaer som:

- Været i dag og i framtida – hvordan vil klimaendringene påvirke matproduksjonen i Østfold
- Hvordan tilpasser vi oss framtidens klima
- Nytt næringspolitiskprogram i Norges Bondelag
- Kommunikasjon – hvordan skal tillitsvalgte og lokallag kommunisere?
- Sosiale medier – hva fungerer

Vi hadde også med oss Norges Bondelags leder, Bjørn Gimming denne helgen. Det ble mye god diskusjon om viktige temaer da vi hadde vår egne «Bjørns Time» fredag ettermiddag.

Tillitsvalgte på ledermøtet på Hankø

KOMMUNIKASJON

Vi jobber hele tiden med å bli bedre på kommunikasjon både eksternt og internt overfor tillitsvalgte og medlemmer. De siste årene har vi også samarbeidet administrativt med Akershus og Buskerud Bondelag, noe som både bidrar til bedre og mer effektiv kommunikasjon.

En ny kommunikasjonsstrategi for bondelaget er i arbeidsåret vedtatt, og det er igangsatt et arbeid med å implementere denne i fylkes- og lokallag. Det var blant annet tema på årets ledermøte, og det er vedtatt en egen kommunikasjonsplan for Østfold Bondelag.

Det eksterne hovedfokus er rettet mot den enkelte østfolding, politikere, media, beslutningstakere og andre som påvirker bondens hverdag. Fylkeslaget har vært i utstrakt kontakt med NRK Oslo og Viken, NRK Østfold radio og lokalaviser. Østfold Bondelag vektlegger å være aktive på sosiale medier i tillegg til oppdatering av nettsidene. Det publiseres 1 – 5 saker om aktiviteter og meninger om aktuelle saker hver uke. Det siste året har det vært vektlagt å øke aktiviteten på Facebook og Instagram, mens hjemmesiden ikke oppdateres så hyppig da vi ser at våre hovedkanaler har blitt sosiale medier.

Som et tiltak for å skape engasjement og stolthet valgte vi å lage bondelagets egen versjon av NRK sin satsing «BlimE» dansen. Den skapte stort engasjement i sosiale medier.

Flere og flere lokallag har også blitt aktive med egne sider på sosiale medier. I tillegg brukes interne grupper på Facebook for tillitsvalgte og lokallag aktivt, enten det er vervekampanjer eller aksjonsplanlegging. Statistikk viser at vi når ut til mange spesielt gjennom bruk av Facebook.

SOLSIKKEAKSJONEN 2023

Østfold Bondelag fortsatte i 2023 med å så solsikker til inntekt for Røde Kors sitt arbeid i Ukraina. Dette arbeidet ble startet på årsmøtet til Østfold Bondelag i 2022, og da krigen fortsatte i 2023 ble det helt naturlig at vi fortsatte vårt engasjement for å hjelpe. Vi gjør dette først og fremst i solidaritet med våre yrkeskollegaer i Ukraina. Solsikken er spesielt symbolsk siden det er deres nasjonalblomst, og fordi den nå på mange måter symboliserer håp og motstand.

I samarbeid med Felleskjøpet ble det våren 2023 sådd 800kg med solsikker over hele Østfold til glede for både store og små. I løpet av sommeren og høsten ble det samlet inn 500 000kr til Røde Kors. 50 000kr kom fra frøsalg og kr 450 000 fra blomstersalg. Statsfovalteren i Oslo og viken, lokallaga i Østfold, fylkestillitsvalgte i Østfold og Felleskjøpet Agri gjort en helt strålende jobb.

Torsdag 4. januar 2024 delte Østfold Bondelag ut pengene til Røde Kors. Røde Kors uttalte at de er overlykkelige overs like kreative engasjement som kan gi livgivende støtte til mennesker som lider stor nød.

MENTORORDNING FOR LOKALLAGENE

Østfold Bondelag har en mentorordning bestående av ressurspersoner med god kunnskap om offentlig forvaltning. Disse personene stiller som mentorer for lokallagene og deres tillitsvalgte. Lokallaga tar selv kontakt med mentorene for hjelp og innspill i forbindelse med arealplansaker. Mentorene har vært:

- Knut Hærland (Eidsberg, Trøgstad, Marker, Rømskog)
- Jan Erik Tveten (Rakkestad og Degernes, Sarpsborg)
- Kjell Eivind Solberg (Skiptvet, Spydeberg, Hobøl, Askim)
- Martha Mjølnerød (Idd, Berg, Aremark)
- Øivind Holt (Jeløy, Våler og Svinndal, Rygge, Råde)
- Ikke oppnevnt (Glemmen, Kråkerøy, Torsnes, Borge, Rolvsøy, Hvaler, Onsøy) Disse lagene har et fellesutvalg med en oppnevnt leder, Lars-Håkon Wennersberg, men uten egen mentor. Østfold Bondelag har også vært innspillspartner i året som har gått.

ADVOKATFIRMAET
Ytterbøl & Co

En fullverdig partner — når det gjelder

Advokatfirmaet Ytterbøl & Co AS er østfoldregionens største advokatfirma med kontorer i Sarpsborg, Fredrikstad og Moss. Vi bistår næringslivet, private klienter og det offentlige. Vi vektlegger faglig høyt nivå, god service og kompetansebygging for å være det ledende advokatfirmaet i Østfold.

Les mer om Ytterbøl & Co på www.ytterbol.com

Sarpsborg – Moss tlf. 69 16 18 00 | Fredrikstad tlf. 69 36 60 00

KURSING AV TILLITSVALGTE

Lokallagsskolen for nye tillitsvalgte i lokallaga ble avholdt i januar. Kurset skal gi en god start på jobben som tillitsvalgt i Bondelaget, og er en praktisk innføring i lokallagsarbeid, næringspolitisk- og kommunikasjonsarbeid, verktøy m.m. Det deltok både nye og erfarne tillitsvalgte på kurset som ble avholdt elektronisk. Marthe G. Iversen fra Norges Bondelag, var kursholder.

FELLES GRØNTUTVALG

Østfold Bondelag (ØB) har felles fagutvalg med Akershus Bondelag (AB) på fagområdene grønnsaker, potet, frukt og bær. Sekretariatsfunksjonen innehas av Østfold Bondelag. Grøntutvalget har avholdt to utvalgsmøter i 2023. Saker som har vært drøftet og gitt innspill på er:

- Status sesong, produksjon og planer i vårt område
- Innspill til jordbruksforhandlingene 2023
- Debatt rundt eierskap til eple sorter
- Tollbeskyttelse, og endringer tollvern statsbudsjett
- Arbeid med program for nytt grøntmøte

Utvalget har i 2023 bestått av Thomas Riiser (leder) (ØB), Terje Gulbrand Romsaas (AB), Hans Solberg (ØB), Sigurd Enger (AB), Per Fredrik Saxebøl, (AB), Finn-Erling Kristoffersen (ØB) og Henning Lyche Røed (ØB). I tillegg til Ingrid Rosèn Guren (ØB) og Lill-Ann Østby (AB) som vararepresentanter.

FELLES KORN- OG MILJØUTVALG

Akershus Bondelag har felles fagutvalg med Østfold Bondelag på fagområdene korn og miljø. Sekretariatsfunksjonen innehas av Akershus Bondelag. Korn- og miljøutvalget har hatt tre utvalgsmøter i 2023 og bidratt til å arrangere stormøte korn i mars.

Saker som har vært drøftet og gitt innspill på er:

1. Arbeid med programmet for stormøte korn
2. Innspill til jordbruksforhandlingene 2023
3. Behov for inntektsutjevning i jordbruket
4. Produksjonssviktordningen

Utvalget har i 2023 bestått av Torbjørg Kylland (leder) (AB), Svein Bjerke (AB), Terje Fossen-Hellesjø (AB), Pål Haglerød (ØB), Liss Cathrine Holme (ØB) og Per Erik Tofteberg (ØB). Varaer har vært Ole Kristian Sæther (AB) og Ellen Evenrød (ØB)

STORMØTE KORN

Tema for stormøte korn var korn og beredskap i urolige tider. Statssekretær i justis- og beredskapsdepartementet, Hans- Petter Aasen, innleda om regjeringas arbeid med økt matberedskap. Innlegget fulgte Anne Skuterud opp og fortalte om arbeidet i totalberedskapskommisjonen og hvordan Felleskjøpet Agri arbeider med beredskap for korn. Andre innledere var Robert Mood, Christian Anton Smedshaug og Else Villadsen. Det var om lag 250 deltakere på stormøte korn, som ble arrangert i Askim Kulturhus i mars.

LOKALLAGENES ARBEID

I 2023 har lokallagene hatt masse aktivitet. De har arrangert fagmøter, bondepub, potetsetting med barneskoler, landbruksspill, markvandring og sykkelturer. Nesten alle lokallagene hadde årsmøter. Norges Bondelag gav fylkeslaget en bevilgning på ca. kr. 347 000. Av disse ble ca 247 000 gitt i direkte støtte til lokallagas aktiviteter gjennom hele 2023.

KORNPREDUSENTER!

VI ER KJØPER AV KORN FRA HELE ØSTFOLD

MOTTAK AV KORN:

- HALDEN KORNSILO
- SANDESUND KORNSILO

LEIERENSING AV SÅKORN:

- HALDEN KORNSILO

VI ØNSKER ALLE VELKOMMEN TIL VÅRE ANLEGG!

69 18 18 19 post@ostfoldkorn.no facebook.com/ostfoldkorn

www.ostfoldkorn.no

ARRANGEMENTER OG MØTER SOM ØSTFOLD BONDELAG HAR ARRANGERT ELLER VÆRT MEDARRANGØR TIL I 2023

- Organisasjonskurs del 1 og 2
- Kornprogrammets kornskole, «lunsj med fag», fagmøter- og fagturer
- Stormøte korn
- Generasjonsskiftekurs
- Klimakveld med bruk av klimakalkulator
- Skattekurs for regnskapsførere
- Unge bønder samling
- Inn på tunet samling
- Temadag for regnskapsførere
- Tørkemøte i Råde
- Bonde møter bonde; møter etter vekstsesong
- Tur for nye fylkestingspolitikere
- Møter med politiske partier, enkeltpolitikere om kostnadskompensasjoner, opptrappingsplan, jordbruksforhandlinger
- Villsvinmøte i Aremark
- Møte for samarbeidende lag og organisasjoner i forkant av jordbruksforhandlingene 2023
- Årsmøte Østfold BondeLag
- Lokallagssamlinger og informasjonsmøter for lokallagstillitsvalgte, digitalt og fysisk
- Ledermøte

Advokat Marte Reier

Reier er en av tre samarbeidsadvokater i Østfold.

Du finner oss i Cort Adellers gt. 8 på Jeløya i Moss.

Partner

Advokatfirmaet Pedersen, Reier & Co AS
Cort Adellersgt. 8, 1515 Moss
Nettside: www.advokat-pedersen-reier.no
E-post: marte.reier@apj.no
Mobil: (+47) 90 62 89 14
Telefon: (+47) 69 27 85 00

Våre prioriterte fagområder

Fast eiendom, herunder odel og konsesjon
Kontrakt/oppgjør fast eiendom, generasjonsskifte
Tomtefeste - festavgiftsregulering/innløsning
Avhendingsaker (mangler ved fast eiendom)
Bolig- og husleierett
Arv og skifte
Plan- og bygningsrett
Arbeidsrett
Personskadeerstatning

Tidligere praksis

Saksbehandler og byråsjef ved Jord- og Konesjonsavdelingen i Landbruksdepartementet (1979 - 1985)
Dommerfullmektig ved Hadeland og Land sorenskriverembete (1980 - 1982)
Advokat i Advokatfirmaet Thommesen, Karlsrud, Heyerdahl & Brunsvig (1985 - 1987)
Advokat i Advokatfirmaet Hagen & Bøhler DA (1987 - 1995)
Advokat i Advokatfirmaet Pedersen, Reier & Co AS (1995 -)

PROSJEKTER OG SATSNINGER I ØSTFOLD BONDELAG

KORNPROGRAMMET

Kornprogrammet er et kompetanseprogram for kornbønder i Viken, i regi av Akershus, Østfold og Buskerud Bondelag. Målet er å øke kornproduksjonen på en bærekraftig måte, og skape fellesskap kornbønder imellom.

I 2023 har det vært flere ulike aktiviteter: møteserien «Lunsj med fag», markvandring, feltforsøk, harvedemonstrasjon, fagtur til Sverige, kornskolen, kornskolen økonomi på Kiel-ferga, kursene «Fra plog til rot» og «Proteinskolen» i tillegg til fagmøter; «Rester og gamle plantevernmidler» og «Miljøkrav». Kornprogrammet har også bidratt til møter i regi av lokale bondelag, samt sendt ut nyhetsbrev. (Inga Holt fra NLR Øst, har vært engasjert som prosjektleder i 50 % stilling fra 2022.)

KLIMASMART LANDBRUK

Prosjektet Klimasmart landbruk er ledet av Viken fylkeskommune ved Klima Østfold og prosjektleder Charlotte Forsberg. Østfold Bondelag har vært representert i prosjektets styringsgruppe. Prosjektet har arrangert en rekke webinarer og fysiske kurs innen temaer om jordhelse, solstrøm og gårdskompost. Prosjektet arrangerte også studietur til NORSØK på Tingvoll for å lære mer om biogass. Prosjektet har også arrangert en inspirasjonsdag for naturbrukslever på Inspiria Science Center.

EIERSKIFTEKURS

Deltagere på eierskiftekurs samlet i møtesalen på Østgaard i Halden

Vi holdt eierskiftekurs for 70 nåværende og fremtidige bønder på Østgaard i Halden i februar 2023. Vi synes det var veldig bra at kurset har fått så stor oppslutning, og at det kom bønder fra hele Østfold for å planlegge for en god gårdsovertakelse.

Jan Bangen og Martin Johnsbråten fra Norges Bondelag ledet den store gjengen fra Østfold gjennom kurset. De har både praktisk og erfaring om temaet og krydret de to kursdagene med gode historier fra virkelighetens verden.

Noen av temaene som ble tatt opp gjennom kurset var blant annet mellommenneskelige forhold, arveregler, skatteregler i eierskifte og virksomhetsoverdragelse. Vi oppfordret på forhånd av kurset at begge generasjoner deltok på kurset, og vi opplevde at flere meldte på hele familien. Foredragsholderne informerte om at dette gir best utgangspunktet for et vellykket generasjonsskifte og et absolutt best mulig utbytte av kurset som ble holdt.

KURS FOR UNGE BØNDER

Vi gjennomførte kurset for unge bønder 11. oktober 2023 på Tomb videregående skole. Vi hadde godt over 70 fram møtte. Det ble en veldig fin kveld med flere gode diskusjoner og mange flotte ungdommer som stilte viktige spørsmål.

Vi hadde følgende programposter:

Bjørn Gimming, leder i Norges Bondelag, pratet om Norges Bondelags rolle og viktige saker som Bondelaget har jobbet med i 2023 – slikt som nytt tallgrunnlag og opptrappingsplan, balansert dyrevelferdsmelding, klima og strømstøtte blant annet. Han tok også opp hva fokuset for jordbruksoppkjøret 2024 ville være. Før det ble avsluttet med god spørsmålsrunde tok han selvforstyring og god bonde(psykisk) helse.

Svine og kornbonde og landbruksrådgiver Marthine Dæhli Unnerud holdt innlegg om hvordan hun kombinerte gårdsdrift, jobb utenfor og familielivet med et lite barn. Hun tok opp noen leveregler de hadde hjemme hos seg; snakk pent til deg selv, planlegg, ta noen prioriteringer, jobb jevnt og ha et realistisk syn på tiden og gjør så godt du kan. Marthine delte åpen og ærlig om sin erfaring som bonde med familie og svarte på flere spørsmål fra salen.

Statsautoriserte regnskapsfører Torbjørg Kylland holdt et engasjerende innlegg om hva en må tenke på når en skal starte opp for seg selv. Hun gikk gjennom hva en bedriftsleder må tenke på, hvorfor det er viktig å ha fokus på likviditet og avsluttet med litt informasjon om regnskap, skatt og ekteskap.

T.v: Aase Maren Øiestad Hesleskaug prater til deltagerne på Unge Bønder kurs.

Midten: F.v Torbjørg Kylland, Bjørn Gimming, Marthine Dæhli Unnerud, Aase Maren Øiestad Hesleskaug og Per Erik Tofteberg.

T.v: Bjørn Gimming kommer med kommentarer underveis i programmet.

KLIMAKALKULATORKURS

Klimakalkulatoren er et verktøy for at man på gårdsnivå kan gjøre klimasmarte grep, og den kan danne grunnlag for å lage en aktivitetsplan, gjerne i samarbeid med en rådgiver. Kalkulatoren gir en oversikt over klimagassutslippene på det enkelte gårdsbruk fra 2018, og den sammenlikner med gårder med tilsvarende produksjon(er) og geografi.

Østfold Bondelag arrangerte kurs i landbrukets klimakalkulator den 6. november på Bøndernes hus i Askim. Kurset var en generelt, hvor formålet var at deltakerne skulle få en innføring og bli mer kjent med landbrukets klimakalkulator, slik at de selv kan ta den i bruk etter kurset. Det var Inga Holt fra NLR Øst som innledet om kalkulatoren. I tillegg holdt Marit Ness Kjeve fra landbrukskontoret i Indre Østfold kommune et innlegg om hvilke ordninger det er mulig å søke på innen klimarelevante temaer. Kveldene ble avsluttet med en drop-in seanse, der deltakerne kunne gå inn i sin egen kalkulator med kyndig veiledning fra klimarådgivere fra NLR Øst.

TILDELING AV PRISER OG UTMERKELSER

ÅRETS VERVER

Prisen «Årets verver 2022» ble tildelt Mats Ovell fra Berg Bondelag.

ÅRETS LOKALLAG 2022

Styret gjør en årlig vurdering av lokallagenes aktivitetsnivå for å finne det lokallaget som har utmerket seg innenfor gitte kriterier. Årets lokallag 2022 gikk til Råde Bondelag. Lokallaget har jobbet godt over flere år og har et veldig aktivt styre som samarbeider godt. Viser engasjement på fylkeslagets møter. Dyktige på medlemspleie, har gode medlemsmøter med høy deltagelse. Dette viser godt samhold. Laget har gjort et godt vervearbeid i året som har gått. Lokallaget deltar aktivt på prosjekter i barnehage og skoler og synes på en meget positiv måte i bygda.

BEDRIFTSUTVIKLINGSPRISEN I ØSTFOLD

Innovasjon Norge deler hvert år ut Bedriftsutviklingsprisen (BU-prisen) i landbruket. Det er en bedrifts- og næringsutviklingspris for de som har etablert en vellykket bedrift eller næring med basis i bygdene og landbrukets ressurser. Det kåres en vinner i hvert fylke som mottar 50 000 kr, og de fylkesvise vinnerne deltar i den nasjonale konkurransen om 250 000 kr. For vårt område deles det ut en pris i Viken og en for Oslo. I 2023 gikk fylkesprisen for Viken til Holli Mølle ved gründer Trygve Nesje fra Spydeberg i Indre Østfold. De er også «på pallen» i konkurransen om den nasjonale prisen som deles ut januar 2024

Vinnere av BU-prisen, Holli Mølle. Gründer Trygve Nesje med «flokken» sin på Holli Mølle

FAKTA OM LOKALLAG OG MEDLEMSTALL

Østfold Bondelag hadde 4759 medlemmer ved utgangen av 2023. Måltallet var 5000 medlemmer. Medlemstallet er noe lavere sammenlignet med 2022. Det er 8 av 24 lokallag som har hatt positiv medlemsvekst i året som har gått. Rakkestad og Degernes er fortsatt største lokallag i Norge med Eidsberg like bak som Norges nest største lokallag.

Det var nasjonal vervekampanje i Norge fra oktober til november. Østfold Bondelag fikk 65 nye medlemmer i denne perioden. Sarpsborg Bondelag vervet flest i denne perioden med 10 nye medlemmer og en 2,15% økning. Glemmen Bondelag hadde størst prosent økning med 6 nye medlemmer og 18,75% økning.

AGRI DELER Bra deler – bedre priser www.agrideler.no

The advertisement features a large background image of a tractor plowing a field. In the foreground, there is an inset image showing a box of Mann Filter W936/4 and a corresponding oil filter. The box is yellow and green, and the filter is black with 'MANN FILTER' and 'W 936/4' printed on it.

Østfold Bondelag	Lokallagsleder eller kontaktperson	Antall 31.12.2022	Antall 31.12.2023
Halden Bondelag	Jon Stumberg		440
Jeløy Bondelag	Karl O. Reier	33	32
Sarpsborg Bondelag	Hans Norman Andre Solberg	479	475
Borge Bondelag	Knut Espen Hystad	91	94
Glemmen Bondelag	Per Simen Veum	34	38
Kråkerøy Bondelag	Lars Håkon Wennersberg	31	31
Onsøy Bondelag	Aina Benedicte Huseby	214	213
Rolvsøy Bondelag	Oskar Rostad	69	71
Torsnes Bondelag	Edvard Fosdahl	97	92
Hvaler Bondelag	Erik Ragnarsønn Lie	69	66
Aremark Bondelag	Eivind Eide Reime	139	134
Marker Bondelag	Sven-Ole Nesset	234	240
Rømskog Bondelag	Thomas Kragtorp	29	27
Trøgstad Bondelag	Hans Anders Olsen	285	280
Spydeberg Bondelag	Astrid Een Thuen	215	216
Askim Bondelag	Mina Funderud Westbye	150	147
Eidsberg Bondelag	Ragnhild Duserud	555	544
Skiptvet Bondelag	Øyvind André Wethal	219	217
Rakkestad og Degernes Bondelag	Anne Kristin Syverstad	571	562
Råde Bondelag	Arnt Johannes Hermansen	282	275
Rygge Bondelag	Finn-Erling Kristoffersen	242	242
Våler Og Svinndal Bondelag	Øyvind Tofteberg	175	172
Hobøl Bondelag	Pål Aslak Haglerød	146	142
Direkte Medlem Av Fylkeslaget		7	7
Sum		4814	4759

OPPNEVNINGER AV STYRET I ARBEIDSÅRET

FELLES KORN- OG MILJØUTVALG MED AKERSHUS

Per Erik Tofteberg, Råde (nestleder)
Pål Haglerød, Hobøl
Liss Holme, Råde
Ellen Evenrød, Glemmen (vara)

FELLES GRØNTUTVALG MED AKERSHUS

Thomas Riiser, Askim (leder)
Henning Lyche Røed, Råde
Hans N. Solberg, Sarpsborg
Finn-Erling Kristoffersen, Rygge
Ingrid Guren, Rygge (vara)

ARBEIDSUTVALGET I ØSTFOLD BONDELAG

Ole-Kristian Bergerud og Thomas Riiser

REPRESENTANTER TIL ØSTFOLD BYGDEKVINNELAG

Styret: Aase Maren Øiestad Hesleskaug, vara: Finn-Erling Kristoffersen

Årsmøtet 2024:

1. Aase Maren Øiestad Hesleskaug, vara: Finn-Erling Kristoffersen
2. Per-Erik Tofteberg, vara: Malin Holm (lokallagsleder på årsmøtestedet)

REPRESENTANTER TIL ØSTFOLD BYGDEUNGDOMSLAG

Styret: Per-Erik Tofteberg, vara: Liss Holme

Årsmøtet 2024:

1. Per-Erik Tofteberg, vara: Liss Holme
2. Thomas Riiser, vara: Jon Stumberg (lokallagsleder på årsmøtestedet)

VARA FOR NESTLEDER TIL REPRESENTANTSKAP I NORGES BONDELAG

Aase Maren Øiestad Hesleskaug

REPRESENTANT TIL STYRET I UTMARKSFORVALTNINGEN AS

Thomas Riiser (leder), vara: Liss Holme

JURY FOR BU-PRISEN FOR VIKEN

Ole-Kristian Bergerud

PARTNERSKAPET FOR NÆRINGSUTVIKLING I ØSTFOLD

(Fylkeskommunen)

Ole-Kristian Bergerud (vara: Thomas Riiser og Mina Mjærum Johansen)

VANNDIREKTIVARBEIDET I ØSTFOLD

Morsa prosjektet

Vannområdeutvalget for Morsa: Ole-Kristian Bergerud, vara: Aase Maren Øiestad Hesleskaug

Landbruksgruppa: Per-Erik Tofteberg, vara: Finn-Erling Kristoffersen

Vannområde Haldenvassdraget

Vannområdeutvalget for Haldenvassdraget: Jens Oskar Olsen-Torp, vara: Hans Solberg Landbruksgruppa: Jens Oskar Olsen-Torp, vara: Hans Solberg

Vannområde Glomma sør for Øyeren

Referansegruppe: Per-Erik Tofteberg, vara: Liss Holme
Faggruppe landbruk: Per-Erik Tofteberg, vara: Liss Holme
Faggruppe vannkvalitet og vassdragsbruk: Per-Erik Tofteberg, vara: Liss Holme

Vannområde Øyeren

Faggruppe landbruk: Jørgen Kraggerud, vara: Aase Maren Øiestad Hesleskaug

Enningdalselva

Hans Solberg, vara: Ole-Kristian Bergerud

Vannregion Glomma

Heidi Kirkeby, referansegruppa

**REPRESENTANT TIL ØSTFOLD
LANDBRUKSSELSKAP**

Arbeidsutvalg (AU): Ole-Kristian Bergerud
(leder)

Representantskapet: Ole-Kristian
Bergerud (leder i AU) og Aase Maren
Øiestad Hesleskaug

PARTNERSKAPET (*Viken fylkeskommune,
Statsforvalterens landbruksavdeling,
Innovasjon Norge, Viken Skog,
Glommen/Mjøsen Skog mfl.*)
Ole-Kristian Bergerud og Mina Mjærum
Johansen (Vara: Thomas Riiser og Heidi
Kirkeby)

**PROSJEKT KLIMASMART LANDBRUK
VIKEN**

Mina Mjærum Johansen (styringsgruppe)

**NORGES BONDELAG NASJONALE
GÅSEPROSJEKT**

Ole-Kristian Bergerud

4H ØSTFOLD

Finn-Erling Kristoffersen

**KONTAKTPERSON, NEI TIL EU I
ØSTFOLD**

Thomas Riiser

REPRESENTANT TIL HV. DISTRIKTSRÅD

Ellen Evenrød (vara)

KONTAKT MED GJENSIDIGE

Hans Solberg, Mina Mjærum Johansen og
Anne-Grethe Jarlset

**REPRESENTANT TIL
REPRESENTANTSKAPET I GLOMMEN
OG MJØSEN SKOG**

Aase Maren Øiestad Hesleskaug, vara: Liss
Holme

**REPRESENTANT TIL ÅRSMØTET I
VIKEN SKOG SA**

Liss Holme, vara: Aase Maren Øiestad
Hesleskaug

REGIONALT MILJØPROGRAM (RMP)

Ole-Kristian Bergerud og Mina Mjærum
Johansen Vara: Thomas Riiser og Heidi
Kirkeby

**STATSFORVALTERENS
BEREDSKAPSGRUPPE**

Hans Solberg, vara: Finn-Erling Kristoffersen

LANDBRUKSRÅDET ØST

Ole-Kristian Bergerud og Mina Mjærum
Johansen. Vara: Trude Hegle

VALGKOMITÉ I NORGES BONDELAG

Valgt for perioden 2024 t.o.m. 2026 for
Østfold, Akershus og Vestfold: Bente Roer,
vara: Svend Arild Uvaag

**ØSTFOLD BONDELAGS
REPRESENTANTER I ULIKE SINE
PROSJEKTER**

Kornprogrammet: Ole-Kristian Bergerud og
Per-Erik Tofteberg

Unge Bønder: Aase Maren Øiestad
Hesleskaug og og Per-Erik Tofteberg
Klimasmart Landbruk Viken: Mina Mjærum
Johansen

**FYLKESSTYRETS FORDELING AV
LOKALLAG**

Berg, Idd, Aremark, Marker og Rømskog:
Aase Maren Øiestad Hesleskaug
Hvaler, Kråkerøy, Onsøy, Glemmen, Rolvsøy,
Torsnes og Borge: Per Erik Tofteberg
Råde, Rygge, Jeløy, Våler og Svinndal:
Thomas Riiser
Sarpsborg, Skiptvet, Rakkestad og Degernes:
Liss Holme
Hobøl, Spydeberg, Askim, Trøgstad og
Eidsberg: Hans Solberg

FYLKESKONTORET

Post- og besøksadresse:
Løkenveien 4, 1811 Askim
Telefon: 69 89 81 50
E-post: ostfold@bondelaget.no

FYLKESKONTORET HAR HATT FØLGENDE ANSATTE MED TILHØRENDE ARBEIDSOPPGAVER:

MINA MJÆRUM JOHANSEN

Organisasjonssjef 100 % stilling, ansvar for styresaker, politisk kontakt, daglig ledelse av kontoret og beredskap. Fagansvarlig for arealsaker, landbrukspolitikk, klima og miljø, og regionalt arbeid.

mina.mjorum.johansen@bondelaget.no

HEIDI KIRKEBY

Rådgiver i 100 % stilling. Fagansvarlig for grønt, miljø, lokalmat og reiseliv, kommunikasjon, saksbehandling og utadrettet virksomhet. Sekretær for grøntutvalget.

heidi.kirkeby@bondelaget.no

ANNE-GRETHE JARLSET

Førstekonsulent i 100 % stilling. Medlemssenter, medlemsregister, regnskapslag, utadrettet virksomhet, kontaktperson for ØBU, saksbehandling, sentralbord. Fagansvarlig for klimaspørsmål og på organisasjonsspørsmål.

anne-grethe.jarlset@bondelaget.no

I tillegg til sin stilling i Østfold Bondelag, har Anne-Grethe Jarlset vært sekretær for Østfold Landbrukssekskap.

ÅRSREGNSKAP 2023

Østfold Bondeklag

Sak 5 Årsregnskap 2023

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Regnskap 2022
Salgsinntekter			
Salg av materiell (hettegensere mv.)	2 538	-	
Annonser	36 545	30 000	35 000
Kursavgifter (eierskifte og ledermøtet)	181 600	120 000	181 750
Sum Salgsinntekter	220 683	150 000	216 750
Andre inntekter			
Offentlige tilskudd prosjekter (1)	197 000	277 000	145 000
Refusjoner tilskudd (2)	37 199	37 500	11 666
Andre inntekter (salg av solsikker) (8)	584 905	71 000	52 310
Rammetilskudd fra Norges Bondeklag	1 035 000	1 035 000	1 035 000
Aktive lokallagsmidler fra NB	353 372	340 000	342 114
Andre inntekter fra NB	-	40 000	28 000
Sum andre inntekter	2 207 476	1 800 500	1 614 090
SUM DRIFTSINNTEKTER	2 428 160	1 950 500	1 830 840

Lønnskostnader			
Møtegodtgjørelse (3)	535 100	500 000	634 450
Fast godtgj.honorar fylkesleder	164 500	161 000	158 000
Godtgjørelse til nestleder	18 113	24 150	23 250
Godtgj. øvrige styrem. og 1. vara	24 150	32 200	31 000
Arbeidsgiv.avgift møtegodtgjørelse/honorarer	106 397	101 150	120 434
Sum Lønnskostnader	848 260	818 500	967 134
Driftskostnader			
Leie transportmidler, budtjeneste og lydanlegg	6 720	20 000	-
Konsulenthonorar, revisjon, for prosjekter (4)	68 252	100 000	31 250
Prosjektkostn; arr. og innledere på kurs (4)	-	75 000	9 375
Bankgebyr, kontorhold, porto, trykk m.m. (8)	19 527	20 000	7 118
Sms til medlemmer og tillitsvalgte (5)	14 130	15 000	16 534
Bilgodtgjørelse oppg.pliktig	58 793	50 000	56 107
Tog, fly og taxi mv.	3 570	7 500	411 134
Møtekostnader, inkl. prosjekter (6)	434 743	415 000	247 246
Deltakeravgifter møter og kurs (7)	7 600	45 000	22 445
Markedsmateriell	20 354	16 000	20 843
Innkjøp av solsikkefrø (8)	46 806	45 000	34 375
Aktive lokallagsmidler	254 441	265 000	255 671
Vervepremier verveaksjon	4 237	35 000	3 537
Støtte til diverse organisasjoner, gaver (8)	551 035	50 000	38 546
Sum Driftskostnader	1 490 208	1 158 500	1 154 181
SUM KOSTNADER	2 338 467	1 977 000	2 121 315

Driftsresultat	89 692	-26 500	-290 475
Renteinntekter	83 671	50 000	52 089
ÅRSRESULTAT 2023	173 364	23 500	-238 386

Noter til regnskapet 2023

1) Offentlige tilskudd

Viken fylkeskommune (RK) Unge Bønder-kurs	47 000
Viken fylkeskommune (RK) Eierskiftekurs	80 000
Viken fylkeskommune (RK) Klimakalkulatorkurs 2022 og 2023	40 000
Viken fylkeskommune (RK) Fagmøte grønt (arrangeres 2024)	-
Viken fylkeskommune (RK) Inn på TUNET	30 000
Sum	197 000

2) Tilskudd fra andre

Fra Landbruksrådet Øst for politikerkontakt 2021	15 800
Fra Landbruksrådet Øst for politikerkontakt 2022	5 399
Fra Landbruksrådet Øst for politikerkontakt 2023	16 000
Sum	37 199

3) I potten møtegodtgjørelse ligger møtegodtgjørelse til fylkestyret, valgkomiteen, utvalgene våre og for eksempel deltagelse i ulike grupper i forhold til Vanndirektivet.

4) Disse postene gjelder begge utgifter vedrørende prosjekter, som prosjektledelse, innledere, omvisning mm.

5) Fra 2022 viderefakturerer Norges Bondelag for sms gjennom medlemsregistret

6) Møtekostnader for alle typer møter, kurs og seminarer. F.eks årsmøtet, lokallagsmøter, ledermøtet, styremøter, utvalgsmøter og prosjektmøter.

7) Innleder på styreseminar og deltakeravgifter for Treffpunkt Øst og kommunesamling hos Statsforvalteren

8) Støtte til Ukraina ved salg av solsikker, gaver til innledere og avtakking.

Solsikker 2023 (salg av frø kr 50 000 og salg av blomster kr 450 000)	500 000
Solsikker 2022 (fra Rakkestad og Degernes Bondelag)	30 000
Gaver til innledere, avtakkinger, priser mv.	21 035
Sum	551 035

Alt Østfold Bondelag har mottatt av gaver til solsikkeaksjonen har blitt sendt videre til Røde Kors sitt arbeid i Ukraina, kun fratrukket kostnader ved innkjøp av frø og til Vipps (kr 8 099).

Lønn til ansatte, husleie og andre kontorkostnader ligger innunder Bondelagets Servicekontor og fremkommer ikke her.

Balanse Østfold Bondelag per 31.12.2023

EIENDELER	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021
Utmarksavdelingen/Utmarksforvaltningen AS	1	1	1
Bankinnskudd - bokfond	142 078	137 310	135 443
Bankinnskudd - kursfond (arv etter SNS)	103 455	99 984	98 670
Bankinnskudd (LKB)/fordring H5, Oslo	2 062 259	1 888 895	2 127 281
Sum Eiendeler	2 307 793	2 126 190	2 361 395

GJELD OG EGENKAPITAL

Egenkapital 01.01.	1 888 896	2 127 282	2 113 537
Årets resultat	173 364	-238 386	13 745
Sum Egenkapital pr 31.12.	2 062 260	1 888 896	2 127 282
Avsetning fra salg av gårdsbøker	142 078	137 310	135 443
Avsetning kursfond	103 455	99 984	98 670
Periodisering	-	-	-
Sum avsetninger	245 533	237 294	234 113
Sum Gjeld og Egenkapital	2 307 793	2 126 190	2 361 395

Svinndal, 24. januar 2024

 Ole Kristian Bergerud

 Thomas André Riiser

 Aase Maren Øiestad Hesleskaug

 Liss Holme

 Hans Solberg

 Per Erik Tofteberg

 Kristin Bjerke

 Syver Minge

 Mina Mjærum Johansen

  www.bondelaget.no/ostfold

Tlf. 69 89 81 50 | Epost: ostfold@bondelaget.no